

MEMO Afstandsonderwijs

Aan: Schoolleiders

Van: Bestuursbureau

Betreft: beleidsafspraken met betrekking tot afstandsonderwijs

Dd: 24 september 2020

Aanleiding

Door de corona crisis hebben we nog steeds te maken met een onzekere periode. Er zijn veel richtlijnen en handreikingen en de gemeenten hebben elk een eigen beleid ten aanzien van de handhaving van de leerplichtwet.

Met het volledig openen van de scholen op 8 juni is de verplichting tot het aanbieden van afstandsonderwijs vervallen. Alle kinderen zouden weer naar school moeten kunnen komen, echter er zijn een aantal gevallen waarin dit nu nog moeilijk is.

Met deze notitie geeft het bestuur van de SVZH een beleidslijn hoe te handelen in deze gevallen, hoe en wanneer er afstandsonderwijs geboden wordt.

Met afstandsonderwijs bedoelen wij lesmateriaal (papier/digitaal) dat een leerling thuis zelfstandig kan uitvoeren.

Hierbij benadrukken wij dat een combinatie van afstandsonderwijs en onderwijs op school voor een leerkracht werkdruk verhogend kan worden ervaren. Het is aan de leerkracht, het team en de schoolleider om goede afspraken te maken over wat wel en niet haalbaar is en welke interne ondersteuning eventueel gewenst is.

Uitgangspunt is dat de leerkracht en de schoolleider/intern begeleider altijd in gesprek en verbinding blijft met de ouder/verzorger. De leerkracht onderhoudt ook het contact met de leerling, dan wel in werkverzorging als op belangstellende wijze ten behoeve van de relatie.

Het begint met luisteren naar de zorgen van de ouders. We wijzen de ouders/verzorgers regelmatig op de richtlijnen en afspraken vanuit de overheid (www.rivm.nl; www.weeropschool.nl) en vertellen in openheid wat de situatie is met betrekking tot corona op de school om ze blijvend bij te praten.

HOOFD BELEIDSLIJN

Uitgangspunt is dat wij afstandsonderwijs bieden aan leerlingen die langer dan twee dagen geoorloofd thuis zijn, gerelateerd aan de COVID-19 maatregelen.

We dienen te beoordelen of een leerling geoorloofd afwezig is. Hierbij heeft de schoolleider naast zijn eigen oordeel ook de mogelijkheid (en verplichting) om de leerplichtambtenaar in te schakelen. En soms wordt dat spannend.

Situaties mbt het aanbieden van afstandsonderwijs

Vanaf 21 september 2020 is er geen restrictie meer voor het naar school komen van leerlingen die (alleen) neusverkouden zijn (zie beslisboom).

De volgende situaties en scenario's komen naar verwachting in meerdere mate voor:

1. Een leerling is meer dan alleen neusverkouden en moet thuisblijven
Actie : Leerkracht blijft in contact met de ouder(s) en overlegt wanneer afstandsonderwijs mogelijk is als het kind beter wordt/is en nog enige tijd thuis blijft.
2. Een leerling moet thuis blijven vanwege een huisgenoot die besmet is. De leerling is zelf niet ziek.
Actie : Leerkracht biedt afstandsonderwijs aan na uiterlijk 2 schooldagen.
3. Een leerling is regelmatig toch zo neusverkouden dat er toch een verdenking is en leerling getest moet worden, waardoor meer dan 2 dagen lesbezoek gemist wordt. Dit kan bijvoorbeeld om de week 2 dagen zijn. Over een heel jaar gezien mist de leerling toch veel onderwijstijd.
Actie : Leerkracht maakt met ouders afspraken over afstandsonderwijs dat flexibel ingezet kan worden.
4. Een leerkracht is afwezig ivm milde klachten, moet getest worden en/of is in afwachting van uitslag en er is geen vervanging. De leerkracht is enkele dagen afwezig.
Actie : Leerkracht zorgt voor afstandsonderwijs na uiterlijk 2 schooldagen.
5. Een leerkracht is ondanks de voorzorgsmaatregelen positief, heeft milde klachten en er is geen vervanging. De leerkracht is langere tijd afwezig.
Actie : Leerkracht stelt het opgestelde plan mbt afstandsonderwijs in werking en verzorgt dit zelf (op eigen werkdagen) totdat hij/zij weer fysiek onderwijs kan verzorgen.
6. Een leerkracht is ondanks de voorzorgsmaatregelen positief, is ziek en er is geen vervanging.
Actie : Leerkracht deelt dag/week/periode planningen met een aangewezen persoon op school die het afstandsonderwijs kan verzorgen. Bijvoorkeur indien van toepassing de duo-collega.

In alle bovenstaande gevallen is er sprake van meerdere keren achter elkaar missen van schooldagen of gedurende een langere periode geen aanwezigheid op school mogelijk.

Risicogroep

Indien een leerling of een gezinslid van de leerling behoort tot de risicogroep, kan het zijn dat de leerling uit voorzorg wordt thuis gehouden. Ten alle tijden moet gezocht worden naar ruimte toch fysiek onderwijs te bieden aan leerlingen die niet naar school komen. Je kan hierbij denken aan een halve dag, wel op school zijn bij de buitendag of het samen vieren van een jaarfeest in de buitenlucht. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om extra klasjes te organiseren maar om de leerlingverbinding met de klas te houden.

Er wordt een plan mbt afstandsonderwijs gemaakt voor langere periode, geldend vanaf het moment dat ouder(s) en school hebben afgestemd dat naar school gaan niet mogelijk is.

Hierin staat o.a. beschreven wat een kind thuis dient te maken en wanneer er contactmomenten zijn tussen leerkracht, ouders, leerlingen en eventueel schoolleiding/intern begeleider.

Afstandsonderwijs wordt uiterlijk na 2 dagen gestart nadat er een plan is gemaakt tussen school en ouder(s). Hierin wijken wij af van het protocol dat geldt voor langdurig zieke leerlingen (zie schoolplannen).

Afstandsonderwijs aanbieden, hoe en wat dan?

Een leerling is dus geoorloofd afwezig en je gaat afstandsonderwijs aanbieden, wat doe je dan?

Zorg voor een noodpakket of heldere werkomschrijving, bestaande uit werk dat thuis zelfstandig te maken is en deel dit met ouder(s)/verzorger(s). De streefnorm is hierbij 2 tot 2,5 uur onderwijs per dag voor leerlingen uit klas 1 t/m klas 6. Voor kleuters ligt dit genuanceerder, daarbij wordt geen streefnorm aangehouden.

We realiseren ons dat dit leerkrachten extra werk oplevert.

Zet bijvoorbeeld een onderwijsassistent of een thuiszittende (niet zieke) leerkracht in om te monitoren of de betreffende leerlingen hun opdrachten krijgen (werkbladen, klaarzetten van taken in gynzy of junior einstein, net wat de leerkracht en school kiest). en onderhoudt de contacten met de langdurig thuiszittende leerlingen.

Afstandsonderwijs – hoe richt je het in?

Op basis van onderzoek, artikelen en evaluaties, die zijn verschenen naar aanleiding van de periode afstandsonderwijs van maart 2020 tot juni 2020, heb ik hieronder een aantal onderwerpen opgesteld die van belang zijn gebleken tot het realiseren van afstandsonderwijs – van visie tot uitvoering.

Bij elk onderwerp staan vragen die van belang zijn om richtlijnen te bepalen m.b.t afstandsonderwijs.

Richtlijnen

Spreek met elkaar richtlijnen af. De schoolleider is hier, in samenwerking met bijvoorbeeld de intern begeleider en/of een deel van het team leidend in. Onderwijskundige afstemming is essentieel. De richtlijnen voorkomen grote verschillen in afstandsonderwijs die in de periode van maart tot juni 2020 te zien waren op de scholen, van inhoudelijk werk tot reflectie, van het onderhouden van contact met leerlingen tot het verstrekken van informatie aan ouders. Eenheid hierin is schoolbreed wenselijk.

Kansenongelijkheid

Van kleuters tot en met klas 6 is het belangrijk extra aandacht te hebben voor anderstalige leerlingen gedurende de sluiting van een klas of de school. Op welke manier wordt informatie verstrekt naar deze leerlingen (en ouders) en wat wordt er gedaan om m.n. de Nederlandse taal onder de aandacht blijft. Kan bijv. een migratie gezin gekoppeld worden aan een Nederlands gezin als 'maatjes'?

Scholing/begeleiding

- wat is er nodig om leerkrachten te begeleiden in het verzorgen van (digitale) lespakketten?
(Denk hierbij aan onderlinge uitwisseling en bijv. aan de website : lesopafstand.nl > 'aan de slag' > 'lesgeven')

Lespakketten

- welke inhoud bevat een lespakket?
- zijn ze gevarieerd?
- stimuleren we de brede ontwikkeling van leerlingen? (cognitieve én kunstzinnige opdrachten bijv.)
- wordt het op papier of digitaal aangeleverd?
- hoe lang moeten leerlingen uit de voeten kunnen met het meegegeven lespakket?
- hoe is de differentiatie verzorgd?
- omvat het werk de 2 tot 2,5 uur die is gesteld aan tijdsduur voor een kind uit klas 1 t/m 6 per dag?
- kunnen de kinderen zelfstandig aan het werk? D.w.z. zonder of met minimale hulp van ouders?
- welke leeraspecten gerelateerd aan ons vrijeschoolonderwijs kunnen kleuters thuis uitvoeren?

Reflectie en registratie

- is duidelijk voor de leerlingen wat ingeleverd moet worden en wat met het gemaakte (of niet gemaakte) werk gebeurt?
- waar en hoe vaak registreren leerkrachten tijdens afstandsonderwijs de vorderingen van leerlingen?
- hoe wordt er omgegaan met niet-methode en methode toetsen op afstand?
- wat wordt afgesproken over een terugkoppeling van afstandsonderwijs in rapportage/getuigschriften van de leerlingen?
- hoe en wanneer delen teamleden hun 'good practices'?
- welke kennis en vaardigheden vinden we dat leerlingen echt moeten hebben meegekregen tijdens perioden van afstandsonderwijs?

Randvoorwaarden

- weten alle leerlingen wat er van hen wordt verwacht?
- hoe wordt duidelijk gemaakt aan leerlingen wat 'normaal' huiswerk is (bijv. schrijven van een opstel of het leren van topografie plaatsen) en wat nu hoort bij afstandsonderwijs?
- weten alle ouders wat er van hen wordt verwacht?
- beschikken alle leerlingen thuis over leermiddelen die van belang zijn voor het afstandsonderwijs?

ICT : *Leermiddelen klaarzetten is één, goed lesgeven op afstand is een tweede!*

- hoe wordt ICT ingezet?
- beschikken leerlingen over de vaardigheden die zij nodig hebben bij het maken van digitaal werk?
- beschikken leerkrachten over de vaardigheden die zij nodig hebben bij het verzorgen van digitaal werk?

Sociale aspecten / relaties

- hoe houden de kinderen onderling contact met elkaar bij langdurige afwezigheid van fysiek onderwijs?
- worden er online mogelijkheden gecreëerd om de leerlingen elkaar te laten ontmoeten als gehele groep of in kleine groepjes?
- hoe wordt er voortborduurd op het sociale klimaat van de klas?
- hoe wordt er nagedacht over terugkomst op school, als leerlingen de normen en waarden (deels) zijn ontwend?
- waar ligt de focus bij groepsvorming als leerlingen elkaar lange(re) tijd niet hebben gezien en gesproken?

Julia Bosman

Beleidsmedewerker onderwijskwaliteit bij de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland

Oktober 2020

Bijlage 1:

Protocol Onderwijs aan langdurig zieke kinderen.

Onderwijs aan langdurig zieke kinderen

Artikel 9a WPO¹ gaat over: ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen

1. Bij het geven van onderwijs aan een leerling die is opgenomen in een ziekenhuis of die in verband met ziekte thuis verblijft, kan het bevoegd gezag van een school worden ondersteund.

¹ Wet op Primair Onderwijs

2. De ondersteuning bedoeld in het eerste lid wordt verzorgd door:
 - a. een educatieve voorziening bij een academisch ziekenhuis of
 - b. een schoolbegeleidingsdienst als bedoeld in artikel 179, indien de leerling is opgenomen in een ziekenhuis niet zijnde een academisch ziekenhuis dan wel indien de leerling in verband met ziekte thuis verblijft.

Sinds 1 augustus 1999 zijn basisscholen zelf verantwoordelijk voor het onderwijs aan langdurig zieke kinderen. Een uitzondering hierop zijn kinderen die in een academisch ziekenhuis worden behandeld. Het gaat om die kinderen die gedurende langere tijd in een ziekenhuis zijn opgenomen of langdurig ziek thuis zijn. Voor kortdurende ziekmeldingen kunnen de bestaande schoolafspraken worden gehandhaafd. Het is van groot belang, dat de school tijdens het ziek zijn contacten organiseert met het zieke kind. Het is natuurlijk belangrijk ervoor te zorgen dat het leerproces zo goed mogelijk doorloopt. Nog belangrijker is het gevoel van het zieke kind "erbij te blijven horen". Dat kan op allerlei manieren plaatsvinden. Het zieke kind kan worden bezocht door de klassenleerkracht(en) en medeleerlingen en/of op bepaalde tijden volgens afspraak de school bezoeken. Als dit om medische redenen niet mogelijk is, kan er gebruik gemaakt worden van bv. video-opnamen in de klas en/of thuis, telefonisch contact met klasgenootjes en evt. contact met behulp van e-mail en webcam.

Het spreekt vanzelf, dat brieven, kaartjes en tekeningen een belangrijke rol spelen in het onderhouden van het contact tussen school en het zieke kind.

Per situatie wordt bekeken wat de mogelijkheden van zijn. Veel hangt af van de medische behandeling en de draagkracht van kind, ouders en school.

De school kan deze activiteiten natuurlijk alleen in goed overleg met de ouders van het zieke kind uitvoeren. We realiseren ons, dat de ouders van een langdurig ziek kind een moeilijke periode doormaken en dat er op verschillende gebieden veel van hen wordt gevraagd.

Volgens de wet: Ondersteuning aan zieke leerlingen, kan de school een beroep doen op de schoolbegeleidingsdienst.

De procedure, die wij binnen onze school volgen om in zo'n geval beslissingen te kunnen nemen is als volgt:

1. Als duidelijk is, dat een leerling van onze school langer dan 2 weken in een ziekenhuis wordt opgenomen of ziek thuis is, neemt de klassenleerkracht en/of de intern begeleider van de school contact op met de ouders om de situatie door te spreken.
2. De klassenleerkracht(en) en de intern begeleider nemen in overleg met de directie en de ouders van het zieke kind het besluit wel of geen externe hulp van de schoolbegeleidingsdienst in te schakelen.
3. De school ontwikkelt in overleg met de ouders een planmatige aanpak. (wel of niet met externe begeleiding)
4. De school blijft verantwoordelijk, voor de te ontwikkelen en uit te voeren aanpak. Tijdens het uitvoeren van de aanpak vindt regelmatig overleg met de ouders plaats.

Bijlage 2:

Regels melding leerplicht Rotterdam:

(andere gemeenten zullen misschien nuances aanbrenge(n)).

Wanneer het **huisgenoten** betreft die behoren tot de risicogroepen (hieronder voor het gemak het lijstje), wordt van de school verwacht dat zij het verzuim als geoorloofd noteren en afspraken maken met moeder over schoolwerk dat thuis gedaan kan worden.

Wanneer het **geen huisgenoten** zijn en/of zij behoren niet tot de formele risicogroepen, kan het verzuim op ongeoorloofd genoteerd worden.

In dat geval moet er een DUO-melding gedaan worden via het verzuimloket (graag met alle contactgegevens van ouders).

Als de leerplicht de verzuimmelding binnen krijg, neemt hij/zij nog even telefonisch contact op voor verder specificaties.

Wat zijn de risicogroepen bij het nieuwe coronavirus

Mensen die tot een risicogroep behoren zijn mensen die een hoger risico hebben om ernstig ziek te worden van een besmetting met het nieuwe coronavirus. Dit zijn:

- Mensen van 70 jaar en ouder
- Volwassenen (ouder dan 18 jaar) met een van onderliggende aandoeningen:
 - Mensen met chronische luchtweg- of longproblemen die daar van zo veel last hebben dat ze onder behandeling van een longarts zijn.
 - Chronische hartpatiënten, die daar zoveel last van hebben dat ze onder behandeling zijn van een cardioloog.
 - Mensen met suikerziekte die slecht ingesteld zijn en/of met complicaties.
 - Mensen met een nierziekte die moeten dialyseren of wachten op een nier transplantatie.
 - Mensen met een verminderde weerstand tegen infectie doordat zij medicijnen gebruiken voor een auto-immuunziekte en mensen die een orgaan of stamceltransplantatie hebben ondergaan. Mensen die geen milt hebben of een milt die niet functioneert en mensen die een bloedziekte hebben. Mensen met een verminderde weerstand doordat ze weerstand verlagende medicijnen nemen. Kankerpatiënten tijdens of binnen 3 maanden na chemotherapie en/of bestraling. Mensen met ernstige afweerstoornissen waarvoor zij behandeling nodig hebben van een arts.
 - Mensen met een hivinfectie die (nog) niet onder behandeling zijn van een arts of met een hivinfectie met een CD4 cluster of differentiation 4 getal onder <200/mm².
 - Mensen met ernstige leverziekte.
 - Mensen met ernstig overgewicht (BMI Body Mass Index > 40).